

JZU „DOM ZDRAVLJA“ ŽIVINICE
Služba porodične/obiteljske medicine

INFORMATIVNI MATERIJAL ZA PACIJENTE

UPUTE O PRIPREMAMA ZA LABORATORIJSKE PRETRAGE – L

L1: Opšte upute prije uzimanja krvi;

L2: Upute za pripremu pacijenta prije određivanja masnoća u krvi;

L3: Upute za pripremu pacijenta prije određivanja željeza u krvi;

L4: Upute za pripremu pacijenta i provođenje testa oralne podnošljivosti glukoze;

L5: Upute za pripremu pacijenta i uzimanje stolice na okultno krvarenje;

L6: Upute za pripremu pacijenta za određivanje koncentracije šećera u krvi poslije jela;

L7: Upute za prikupljanje uzorka mokraće;

L8: Upute za prikupljanje uzorka 24-satne mokraće.

L1. Opšte upute prije uzimanja krvi:

- dan prije uzimanja uzorka krvi potrebno je izbjegavati intenzivnu tjelesnu aktivnost te uzeti uobičajene obroke hrane, ali ne premasne,
- poslije 22 sata uveče, dan prije odlaska u laboratorij, ne uzimati hranu, ne piti alkohol i ne pušiti,
- voda se smije piti,
- ako se zna da neka tvar značajno utiče na rezultat pretrage (lijek, nikotin, kontraceptivi, alkohol, kofein, sredstva ovisnosti...) treba je, u dogovoru sa nadležnim doktorom, izbjegavati najmanje 2 dana prije pretrage,
- krv za pretrage treba uzimati ujutro između 07 i 10 sati.

L2. Upute za pripremu pacijenta prije određivanja masnoća u krvi

- dvije sedmice prije uzimanja uzorka krvi: uobičajeno se hraniti, izbjegavati promjene u tjelesnoj težini,
- 48 sati prije uzimanja uzorka krvi: izbjegavati intenzivnu tjelesnu aktivnost, ne uzimati alkohol ni lijekove koji utiču na vrijednost masnoća u krvi,
- 24 sata prije uzimanja uzorka krvi: uzimati uobičajene obroke hrane, ali ne premasne,
- 12 sati prije uzimanja uzorka krvi: poslije 19 sati uveče dan prije odlaska u laboratorij ne uzimati hranu, alkohol, kafu i ne pušiti.

Određivanje holesterola ne treba provoditi prije nego što prođe 8 sedmica od: akutnog infarkta miokarda, moždanog udara, hirurške operacije, traume, sekundarne bolesti s promjenama u metabolizmu lipida, akutne bakterijske infekcije.

L3. Upute za pripremu pacijenta prije određivanja željeza u krvi

- 24-48 sati prije uzimanja uzorka krvi ne piti sokove obogaćene vitaminima ni pića uz dodatak tvari koja pojačava tonus organizma,
- ako je pacijent pod terapijom preparatima željeza i/ili multivitaminским preparatima obogaćenim željezom, kontrola željeza u serumu izvodi se najmanje sedam do 10 dana nakon peroralnog uzimanja preparata željeza, tri dana nakon davanja intravenoznih preparata, mjesec dana nakon intramuskularnog davanja željeza,
- određivanje željeza ne treba provoditi u stanju akutne infekcije.

L4. Upute za pripremu pacijenta i provođenje testa oralne podnošljivosti glukoze

- za vrijeme testa koji traje 2 sata, pacijent mora mirovati, ne smije pušiti, jesti i piti; test se ne radi ako pacijent ima akutnu bolest ili je pod jakim stresom,
- test se izvodi između 7 i 8 sati ujutro, nakon što je pacijent prethodnu noć bio natašte (8-14 sati nije ništa jeo ni pio), a tri dana prije toga na uobičajenoj prehrani zasićenoj ugljikohidratima (hljeb, riža, tjestenina, krompir) i bez ograničavanja tjelesne aktivnosti,
- po dolasku u laboratoriju uzima se uzorak krvi iz vene i u njemu određuje koncentracija šećera,
- neposredno poslije vađenja krvi pacijent treba popiti šećer otopljen u vodi,
- poslije 2 sata uzima se drugi uzorak krvi iz vene u kome se određuje koncentracija šećera.

L5. Upute za pripremu pacijenta i uzimanje stolice na okultno krvarenje

- 7 dana prije testa ne preporučuje se uzimati lijekove koji mogu dovesti do krvarenja u probavnom sistemu i pojave krvi u stolici (aspirin, indometacin, fenilbutazon, rezerpin, kortikosteroidi i dr.),
- test treba odgoditi kod proljeva, menstruacije, krvarenja iz hemoroida i pojave krvi u mokraći,
- preporučuje se analizirati tri uzastopne stolice kroz tri dana i to po dva uzorka s različitih mjesta iz svake stolice,
- preporučuje se: dobro kuhano meso, perad, riba, žitna kaša, kuhano voće i povrće, kikiriki i drugo koštunjavo voće, kokice, integralni hljeb, salate.

L6. Upute za pripremu pacijenta za određivanje koncentracije šećera u krvi poslije jela

- tri dana prije izvođenja testa bolesnik mora biti na prehrani zasićenoj ugljikohidratima (hljeb, tjestenina, krompir, riža),
- bolesniku se prvo uzorak krvi izvadi natašte,
- nakon toga bolesnik mora odmah pojesti svoj uobičajeni doručak,
- tačno dva sata nakon doručka bolesniku se ponovo uzima krv.

L7. Upute za prikupljanje uzorka mokraće

- Vrijeme od posljednjeg pražnjenja mokraćne bešike treba biti najmanje 4 a najviše 8 sati.

- Za analizu se uzima srednji mlaz prve jutarnje mokraće nakon noćnog sna a prije doručka i jutarnjih aktivnosti. Prije uzimanja mokraće polni organ se opere sapunom i vodom i posuši. Mokraća se uzima u čistu čašu.

- Ženama se u danima neposredno prije, tokom i neposredno poslije menstruacije ne preporučuje analiza mokraće, kao ni u slučajevima vidljivog vaginalnog iscjetka.

L8. Upute za prikupljanje uzorka 24-satne mokraće

1. Nabaviti čiste boce koje mogu primiti barem 2 litre tekućine (npr. dvije prazne i čiste boce od vode) i po potrebi lijevak kojeg ćete kasnije baciti.
2. Prva jutarnja mokraća prvog dana prikupljanja se ne uzima.
3. Mokraću iz svakog daljeg mokrenja prikupljate u pripremljene boce.
4. Zadnje mokrenje u bocu je prvo jutarnje mokrenje drugog dana.
5. Važno je prikupiti svu mokraću u vremenu od 24 sata jer je inače rezultat netačan.
6. Boce, tj. uzorak 24-satne mokraće, donijeti u laboratorij tokom istog jutra.